

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1-50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4-50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratov: Enostopna petivrstica 20 vin., pogojeni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste.

Štev. 5.

V Ljubljani, v petek dne 9. junija 1911.

Leto I.

Delavsko varstvo v parlamentu.

Delavstvo se organizira, ker si hoče z organizacijo izboljšati svoj položaj. Tudi klerikanci ne bi mogli privabiti delavcev v svoje organizacije, če bi jim obljubovali samo nebesa na drugem svetu; da bi jih pridobili, jim morajo govoriti o mezdah, o delovnem času, o moči organizacije. Nobena „N. D. O.“ se ne bi dala ustanoviti s samimi besedami o narodnosti; tudi narodnjaški agitatorji se morajo posluževati besed o delavskih potrebah.

Seveda ne prihajajo vsi nasprotniki socialne demokracije čez besedo. Vsi se upirajo najvažnejši zahtevi svojih „delavskih organizacij“, namreč da bi se te postavile na ravnostno stališče, to se pravi, da bi se brez-pogojno bojevale za delavske interese. To je popolnoma naravno in če bi bili tisti delavci, ki se slede klerikalnim ali narodnjaškim kličem, našli v sebi toliko poguma, da bi prevdarili vsotva s svojim razumom, bi morali ravno iz tega upiranja spoznati, da vse tiste organizacije ne morejo biti resnično delavske.

Če bi meščanske stranke dovolile „svojim“ delavcem, da se postavijo na razredno stališče, bi bili ravno tako kakor da jim pravijo: Postanite socialni demokratje. Zakaj nobena narodnost in nobena vera ne brani delavcu vstopa v socialno demokratično organizacijo. Kakor član „krščanske“, tako hodi tudi član socialno demokratične organizacije lahko v cerkev, če hoče. Kakor član „narodne“, tako je tudi član socialno demokratične organizacije Slovenec, če se le sam priznava za Slovenca. Ali razlika je ta, da mora delavec v socialno demokratični organizaciji stati na razrednem stališču, kakor je socialna demokracija sploh razredna stranka. Razredno stališče opravičuje nje obstanek.

Kaj pa pomeni razrednost? Nič drugega kakor to, da ima delavstvo (in sicer delavstvo v najširšem pomenu) interese, ki so nasprotni interesom drugih razredov. Podjetnik hoče malo plačevati za delo: delavec mora gledati da dobi čim večjo plačo. Kapitalist hoče dolg delavni čas, delavec mora zahtevati več počitka. Gospodarji hočejo več dobiček spravljati v svoje žepce, delavci morajo gledati, da ostane kaj za njih varnost, za bolezen, za starost. Kapitalizem hoče največ davkov naprtiti delavskemu ljudstvu; delavstvo mora zahtevati, da naj plačajo največ tisti, ki imajo največ.

V vseh gospodarskih vprašanjih je neizbrisno nasprotje med razredi. In če hočejo delavci varovati svoje interese, tedaj se ne smejo ozirati na interese kapitalistov. To se pravi stati na razrednem delavskem stališču.

Ali meščanske stranke bi rade imele delavstvo v svojem taboru, rade bi imele delavske glasove pri volitvah; z delavskimi glasovi bi rade dobile čim več mandatov za parlament. Gotovo ne zato, da bi delavstvo dobilo več moči zoper kapitalizem, ampak da bi meščanske stranke povečale svojo moč. Zato, da bi se povečala moč podjetnikov. Torej, da bi se zmanjšala moč delavstva.

Da bi čim bolj premotili delavce, govore in pišejo tako, kakor da bi to bila postrauska reč. Toda za delavstvo je ravno to glavna reč. Zakaj delavstvo mora zahtevati od parlamenta, da mu pomaga do boljšega položaja. Kar si je delavstvo že priborilo s svojimi organizacijami, mu mora parlament zagotoviti z zakoni. In ustvariti mora nove zakone, ki bodo delavstvu olajšali boj za boljše razmere.

Ali mora pameten delavec pričakovati, da bodo tako delovali poslanci, ki zastopajo kapitaliste, veleposestnike, buržoazijo, izkoriščevalce? Zdrav razum bi lahko delavcu (tudi uradniku, tudi učitelju) dopovedal, da to ni mogoče. Toda pogledajmo, kako je bilo v zadnjem parlamentu.

Socialni demokratje so vložili celo vrsto predlogov, s katerimi se je imelo izboljšati delavsko varstvo. Takoj v začetku so vložili predlog, da naj se vpelje osemurni delavnik v vseh obratih, v katerih se dela nepretrgoma. V plavžih n. pr. ne sme nikdar ugasniti ogenj. Ob strašni vročini, ki prežene nevarnega človeka kakor plamen iz pekla, delajo tu delavci v dveh „šitah“, po dvanajst dolgih ur; vsak teden se šiti menjata in tedaj mora zadnja partija delati šestnajst ur. Podobno je v steklarnah, v keramični industriji, v kemičnih tovarnah, kjer morajo delavska pljuča neprenehoma dihati strupene pline. Delo na galerah, v kaznilnicah je igrača v primeri s to roboto, katero še otežkuje vsak teden se ponavljajoče nočno delo. Socialni demokratje so zahtevali, da se namesto dveh šit po dvanajst ur vpeljejo tri po osem ur. Pri vsaki priliki, v socialno političnem odseku, pri proračunski razpravi so ponavljali to zahtevo. Meščanska večina jo je vsakokrat preprečila, ker bi morali za tako reformo kapitalisti poseči v svoj žep. Zavlačile so socialno demokratične predloge, ki so zahtevale, da se izroče industrijskemu svetu, obrtnemu svetu in vsem mogočim svetom, v katerih odločujejo kapitalisti. Delavci po neprekinjenih obratih pa morajo še vedno delati kakor črna živina.

Skrajšanje delovnega časa za rudarje je preprečila meščanska večina.

Za navadne obrate so socialni demokratje vložili sledeči predlog:

Delovni čas ne sme presegati deset ur. Po treh letih se ima skrajšati na največ devet

ur, potem zopet po treh letih na osem ur. Dejo čez uro naj se dovoli le tedaj, če je kakšen naravni dogodek ali kakšna nesreča prekinila redni obrat. Meščanske stranke so tudi ta predlog zavlekle; trije sveti naj se posvetujejo o njem — v parlamentu naj bi torej prišel o svetem nikoli na dnevni red.

Ker se domače delo, s katerim se uganja najhujše izkoriščevanje, ne da hipoma odpraviti, so socialni demokratje predlagali, da se ustanove organizacije domačih delavcev, mojstrov in podjetnikov in da naj veljajo plače, o katerih se dogovore te organizacije, obligatorično za vse domače delavce. Kjer taki dogovori niso mogoči, naj posebni mezdni uradi po angleškem vzoru določijo najnižje plače. Tudi to so meščanske stranke zavlačile, dokler ni napravil razpust parlamenta konec vsaki razpravi.

Takih primerov bi lahko našli še za celo knjuzico. A vsi bi le potrdili to, kar dokazujejo tisti, ki smo jih navedli: Če hočejo delavci več varstva, morajo imeti več delavskih zastopnikov, več socialno demokratičnih poslancev!

Zelezničarji, za koga naj glasujemo 13. junija?

Gospodarski boji postajajo vsak dan težavnejši in že davno se ne pojavljajo več le v privatnih podjetjih, temveč so po njih prizadeji tudi državni in javni uslužbenci vseh kategorij. To dejstvo je seveda povzročilo grozen strah v vladajočih krogih, in celo v glavah socialnih politikov, ki radi povdarjajo, da bi se nastavljeni javnih služb ne smeli posluževati tega orožja, ki ga suče delavstvo zaposleno v zasebnih podjetjih. Nastavljeni javnih obratov, in to so seveda v prvi vrsti zeleznicarji, morajo — tako pravijo — upoštevati koristi države in morajo tem koristim zastavljati koristi svoje kategorije.

Če torej presojava gospodarske boje iz tega stališča, potem je pred vsem gotovo, da so gospodarski boji javnih uslužbencev veliko težavnejši nego boji v zasebnih podjetjih. Pozabiti namreč ne smemo, da se v resnih bojih, ki se bijejo v javnih obratih, takoj nasproti postavi država, ker ima baje nalogo, da štiti koristi splošnosti napram posameznemu razredu, ki skuša potom boja izboljšati svoj položaj. Drugič je pa treba tudi uvaževati, da je prav lahko širokim platem prebivalstva dokazati, da imajo gospodarski boji v javnih obratih neljube posledice za sicer ne prizadete

in da se torej prav lahko prebivalstvo naščuje proti bojujočim uslužbencem, ki morajo pri svojih gospodarskih bojih računati tudi z javnim mnenjem. Iz tega sledi, da je pač umevno, če se v zadnjih časih pojavlja vedno več glasov, ki odločno zahtevajo, da se zeleznicarjem in sploh javnim uslužbencem združevalna svoboda, če že ne popolnoma odvzame, potem vsaj tako obreže, da si z njo sploh ne bodo mogli pomagati.

Vsekakor je vsega uvaževanja in pozornosti vredno dejstvo, da se je povsodi, kjer so se pojavili gospodarski boji zeleznicarjev, takoj potom zakonodaje poostrele določbe, ki omejujejo svobodno gibanje prometnih uslužbencev in da se napram takim pojavom javnost nikjer temu ni protivila. Tako je n. pr. italijanska vlada povodom železničarske stavke leta 1906. z zakonom od 1. julija, članek 18 določila:

„Vsi, ki so zaposli pri državni železnici in o katerih govori prejšnji članek, se smatrajo, brez razlike stanu in službenega mesta, za javne uradnike; zanje veljajo disciplinarna določila in javne garancije od 4. avgusta 1902. One, ki zapuste, prostovoljno svoje službeno mesto, ali ki po nji ne streme, ali pa svoje lastne koristi na tak način pospešujejo, ki bi onemogočevali nadaljni redni promet v železniški službi, se smatrajo za odpuščene in jih je takoj nadomestiti.“

Tej podobno določbo so skovali na Nizozemskem po ponesrečeni stavki leta 1903. Poostrene določbe takrat izpremenjenega kazenskega zakona, se glase:

„Uradnik, ali pa kaka druga začasno ali pa trajno v železniški službi zaposlena oseba, ki ne pripada k osebju z omejeno hitrostjo vozeče železnice in ki namenoma izvršuje javno službo v javnem železniškem prometu na tak način, da jo ovira in ki se ne ozira na navodila, ki so se glede dela izdala in katera ima po svojem službenem poklicu vršiti, se kaznuje z zaporom do šestih mesecev ali pa z denarno globo do 300 forintov. Če dve ali tri osebe dogovorno zagreše v prejšnjem članku izraženi prestopki, se kaznujejo tako krivci kakor voditelji ali povzročitelji zarote z zaporom do dveh let.“

Kakor drugod, tako tudi v naši ljubeznivi Avstriji zadnje veliko mezdno gibanje zeleznicarjev leta 1905. ni ostalo brez posledic in je mobiliziralo ves nasprotni tabor. Posledica tega je, da se je utihotapila v novi kazenski načrt določba, ki naj na mah uniči vsa mezdna gibanja na avstrijskih železnicah. Gotovo bo cenjene čitatelje zanimalo, če jim predočimo to kar se tozadevno pri nas pripravlja in ki se bo takoj uresničilo, če bodo volili iz železničarskih in drugih javnih krogov toli navadni, da se bodo dali preslepiti meščanskim frazer-

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

Mati je rada videla, da njen sin ni bil ostali fabriški mladini enak; ko pa je opazila, da se krčevito in trdovratno oddaljuje od enoličnega življenja — se je zbudilo v njeni duši čustvo plahega strahu.

Seboj je prinašal knjige in izpočetka jih je skrivaj bral in prebravši jih je skrtil. Časi si je izpisal kaj iz knjige na list papirja in ga tudi skrtil...

— Ali si bolan, Pavluša? — ga je pogosto izpraševala.

— Ne, zdrav sem! — ji je odvrnil.

— Ampak močno si shujšal! je dejala mati in vzdihnila.

On je molčal.

Malo sta govorila in le malo sta se videla. Zjutraj je molče popil čaj in odšel na delo, opoldne je prihajal h kosilu in sta se pogovarjala le o brezpomembnih rečeh in potem je izginil do večera. Zvečer se je skrbno umil, junal in potem dolgo bral svoje knjige. O praznikih je na vse zgodaj odhajal in se vračal pozno po noči domov. Znala je, da hodi v mesto, v gledališče; k njemu ni prihajal nihče iz mesta. Zdelo se ji je, kakor da bi sin zmerom manj govoril, in hkrati pa je opazila, da je zmerom pogostejše upotrebljeval nove, njej nerazumljive besede, a grobe in rezke izraze, ki jih je bila iz njegovih ust vajena, je opu-

ščal. V njegovem vedenju se je pojavilo vse polno novih in zanimivih potez: gizdavost je opustil in je bolj gledal na telesno snaznost in na čistost perila; prostejše, spretnejše in preprostejše se je gibal. Tako je v materi zbujal nemirno zanimanje. Tudi njegovo razmerje do matere se je izpremenilo: časi je sam pometel izbo, o praznikih si je sam postiljal in splošno ji je lajšal delo. Nihče v celem predmestju ni imel takih navad.

Nekoč je prinesel podobo seboj in jo je pritrtil na steno: trije možje korakajo, v pogovor zatopljeni, lahko in bodro.

— Kristus gre po svojem vstajanju v Emavs! — ji je razložil Pavel.

Materi je bila podoba všeč, ampak mislila si je:

— Kristusa častiš, ampak v cerkev ne hodiš...

Potem se je na stenah pojavilo še nekaj podob, in čez dalje več knjig je bilo na polici, ki mu jo je krasno izdelal tovariš mizar. Izba je postala prijazna.

Vikal jo je in klical jo je „mama“, ampak časi se je s kratkimi besedami obrnil do nje:

— Prosim te, mati, ne delaj si skrbi, da nes pridem pozno domov...

To ji je ugajalo; nekaj resnega in krepkega je čutila v teh besedah.

Ampak njen nemir je rastel od dne do dne. Nič jasnejši ni postal časoma, ampak zmerom ostrejša je zbadal srce s slutnjo neobičajnega. Od časa do časa se je v materi zbu-

dila lahna nezadovoljnost nad sinom in si je mislila:

— Drugi ljudje živé kot ljudje, on pa živi — kot menih... prestrogo... svojim letom neprimerno...

Časih je mislila:

— Morda ima dekleta?

Ampak pohajanje z dekleti stane denar, on pa ji je dajal skoro ves svoj zaslužek.

Tako so potekali tedni, meseci in neopazeno sta minuli dve leti tega čudnega, tihega sožitja, polnega nejasnih misli in rasteče bojazni.

IV.

Enkrat je po večerji Pavel spustil zaveso na oknu, sedel v kot, obesil na steno nad svojo glavo svetilko in je začel čitati. Mati je pospravila posodo z mize in vrnivši se iz kuhinje se mu je oprežno približala. Vzravnal je glavo in jo vprašujoče pogledal v obraz.

— Nič, nič, Pavluša, le tako!... — je dejala brž in odšla. Nepremično je obstala za hip v kuhinji, vsa v mislih in skrbeh, potem pa si je umila roke in se vrnila k sinu.

— Nekaj bi te rada vprašala, — je dejala potihoma, — kaj čitaš neprenehoma?

Pavel je zaprl knjigo.

— Sedi sem, mama...

Sedla je in se zravnala pazno pričakujoč nekaj važnega.

Ne da bi jo pogledal, je začel Pavel s precej tihim in trdim glasom:

— Prepovedane knjige berem. Prepovedane so zato, ker govoré resnico o našem, o

delavskem življenju... Na skrivnem se tiskajo, in če jih zalotijo pri meni — mi ječa ne odide... v ječo me vržejo zato, ker hočem izvedeti resnico... Ali si razumela?

Sapa ji je zastajala. S široko razklenjenimi očmi je pogledala sina, in ves nov in predrugačen se ji je zdel. Drug glas — globočji, krepkejši in bolj zvoneč. S prsti je sukal tanke, goste brke in čudno izpod čela gledal tja nekam v kot. Zal ji je bilo sina in zbaša se je zanj.

— Zakaj tako, Paša? — ga je vprašala natiho.

Vzravnal je glavo, jo pogledal in ji mirno odgovoril:

— Resnico hočem izvedeti.

Njegov glas je bil tih, ampak trd, oči so se mu kljubovalno bliščale. V svojem srcu je začutila, da se je sin njen za zmerom posvetil tajni in strašni reči. Vse in vselej se ji je zdelo v življenju neizogibno, vajena je bila ndanosti in tako je tudi sedaj le potihoma zaplakala, ne da bi našla besedo v svojem odgorja in bridkosti užaljenem srcu.

— Ne plakaj! — ji je dejal Pavel tiho in ljubeznivo; in pri srcu ji je bilo, kakor da bi se bil poslavjal.

— Premisli le, kakšno življenje živimo? Glej, štirideset let ti je, — ali pa si živela? Oče te je pretepal... zdaj razumem, da je na tvoja pleča nakladal vse svoje gorje... svojega življenja gorje... Davilo ga je, pa ni vedel odkod. (Dalje.)

jem in če bodo verjeli sladkim volilnim bonbončkom, ki so ravno sedaj jako poceni.

Kaj pravi § 431 za preje omenjenega kazenskega načrta?

1. Kdor ovira ali moti obrat kake splošnemu prometu namenjene železnice ali brodarstva, javnega odovoda, naprav za razsvetljavo, naprav za signaliziranje oguja, javne pošte, javnega brzojava in telefona, se kaznuje z zaporom od enega tedna do enega leta.

2. S težko ječo od enega do petih let ali z zaporom od treh mesecev do petih let se kaznuje, če je imel čin težke posledice za mnogo ljudi.

Po teh določbah pa nikakor ni rečeno, da mora biti čin posledica zlobnega namena in za kazneni zločin, če se je kaj naredilo ali ga opustilo, kar je v stanu železniški promet ovirati ali pa motiti. Da se železniški promet lahko ovira razen s stavko tudi z netačnim izpolnjevanjem predpisov, je splošno znano in jasen je namen, da hočejo s to določbo v prvi vrsti zadeti „pasivni odpor“. Da je to mnenje opravičeno, dokazuje določbe, ki opravljajo kazni, če je ovira provzročila bedo več ljudi. Taka beda namreč prav lahko nastane, če bi stali železničarji par dni v boju in bi jo občutili najširši krogi.

Ko je zvedela javnost za ta načrt, so bili meščanski poslanci vseh narodov zauj tako navdušeni, da bi bili brez vsega pomisleka zanj glasovali, če bi prišel v zbornici na razpravo.

Da, našel se je celo nemško-nacionalen poslanec-železničar, ki je načrt odobral in ki bi drakonične določbe še rad poostiril.

Ker pa vsled razpusta državnega zbora načrt ni prišel na razpravo, je prav gotovo, da ga vlada predloži novi zbornici in od sestave slednje je odvisno, če postane načrt zakon ali ne.

Za železničarje in javne uslužbence sploh je to vprašanje življenjskega pomena in zato dobro storé, če si dne 13. junija dobro ogledajo kandidate, katerim mislijo dati svoje glasove.

Eno je gotovo, in sicer: Za koalicijsko svobodo javnih uslužbencev se v prejšnjem državnem zboru razen socialistnih demokrasov ni nihče ogreval, nasprotno smo videli, da so bili vsi meščanski poslanci brez razlike vere in narodnosti bratsko složni, če je bilo treba pokopati take predloge, ki bi koristili javnemu uradništvu in uslužbenstvu.

Kdor ni zadnje štiri leta spal in se je le nekoliko brigal za javne dogodiljaje, ta se gotovo ne bo usedel ne na dr. Ravniharjeve in tudi ne na dr. Gregoričeve limanice, temveč zapisal bo na svojo glasovnico:

Etbla Kristan

pisatelj v Ljubljani.

Železničar.

Kolikor toliko je to tudi posneti iz pogovora, ki ga je španski ministrski predsednik C a n a l e j a s imel z dopisnikom francoskega „Journala“. Canalejas je dejal:

„Ali se bo kdaj posrečilo napraviti iz tolpe divjih plemen urejeno državo? To je zelo dvomljivo. Bojim se celo, da je ta misel prazna pena, po drugi strani, bi razdelitev dežele v zakrknani obliki povzročila ogromne težave. Zdravila bi ljubosumnost veselih in zmedla bi vso Evropo. Najbolje je, da izvršimo jeta Španija in Francija dolžnosti, katere jima nalaga algeciraška pogodba in da pušča vsaka v svojem krogu svobodo bivanja vsem Evropejcem, ki prihajajo tja sodelovat pri skupnem delu civilizacije.“

Te besede se slišijo zelo nedolžno, vendar ne zakrivajo nič drugega kakor željo, da bi Španija — če ne more sama, pa skupaj s Francijo — komandirala v Moroku. Delo kapitalistične „civilizacije“ pa je tudi tako dobro znano, da ni treba nič govoriti o njem.

Delavci sodrugi! Spominjajte se volilnega in tiskovnega sklada!

NOVICE.

* **Ponesrečen zrakoplovec.** O francoskem zrakoplovcu B a g u e že nekaj dni ni nobenega sledu. V nedeljo 5. maja se je v Nizzi vzdignil v zrak, hotel poleteti preko morja na otok Korziko. Bague je znan po svojem prvem poletu iz Nizze na Korziko, ko je izgrešil smer in pristal s svojim zrakoplovom na otoku Gorgoni pri Livornu. To je bil najboljši polet preko morja. Binkočno nedeljo je hotel ponoviti svoj polet in je vzel seboj globe za oddajanje poročil. Dosedaj pa ni došlo še nobeno sporočilo, vsled česar je opravičena domneva, da se je ponesrečil na morju in utonil v valovih. To domnevo potrjuje tudi vest z angleškega parnika „Thompsona“, da je 50 milj od Marseilla po morju plaval zrakoplov brez zrakoplovec.

* **Nesreča na državnem kolodvoru v Trstu.** V sredo zvečer je zavozil berlinski vlak s tako silo v nasip koncem proge, da je prvi stroj skočil s tira in da sta se zlomila odbojnika na lokomotivi in na nasipu. Oba stroja sta precej poškodovana. 12 potnikov je lahko ranjenih. Najtežje poškodbe je dobil železniški kontrolor, ki ga je sunek vrigel na stran. Sodruga Miheve, ki je vodil stroj, ne zadene niti najmanjša krivda, ker je vozil čisto po predpisih in pokvarjena zavora je zakrivila nezgodo. Pač pa je ob tej priliki opozoriti na hudodelsko lahkomišelnost železniške uprave, ki izkorišča železniške helote do krvi. Sodruga Miheve je delal službo prejšnji dan od 5 ure zjutraj do 11. ure zvečer, torej neprotirgano 18 ur, potem pa je je moral po šesturnem premoru zopet nastopiti, in taki upravi, ki se naravnost brezvestno igra s človeškim življenjem, so izročeni železniški uslužbenci na milost in nemilost!

* **Velik potres v Mehiki.** Zmagonosni prihod Madera, voditelja vstašev v glavno mesto Mehike se je izpremenil v veliko tragedijo. V sredo ob 1/2 5. zjutraj je silen potres porušil mnogo poslopij, in povzročil smrt nešteti oseb. Mesto je bilo polno ljudi iz vseh krajev dežele, ki so prišli pozdravljat vodjo zmagovitih vstašev. Vsled tega je dosegla nesreča še večji obseg. Potresi niso v tistih krajih posebno redki, a takoga kakor sedanjí je deset let ni bilo v Mehiki. Število mrtvih še ni dognano, vendar mora biti veliko; le pod razvalinami topničarske vojašnice leži baje 70 ljudi. Ob prvem močnem sunku so ugasnile luči po vsem mestu. Prebivalstvo je v grozi hitelo na ulice, v temi se pa niso opazile nastale razpoke, vsled česar je zopet mnogo ljudi ponesrečilo. V artiljerski vojašnici je eksplodiral plin. Med porušeni stavbami je tudi jetišnica in mnogo javnih poslopij. Utrdbe so zelo poškodovane. Vsak promet z mestom je prekinjen. V Novem Jorku mislijo, da gre za izredno veliko katastrofo.

DOMAČE VESTI.

Ljubljana in Kranjsko.

— **Škof nadaljuje s terorizmom.** Pričakovali smo, da zelot pod škofovsko mitro preneha s svojim nezasišanim terorizmom in da se iztrezi od požigalskega fanatizma, ki ga je bil obsedel. Da je bilo to pričakovanje neutemeljeno, je dokazal Anton Jeglič z najnovejšim činom, ki ga je dodal svojemu nemoralnemu delovanju. Svojo izsiljevalno korespondenco z župnikom Bercetom je obogatil za nov izrodek infamne prepotentnosti, ki ga je treba javnosti razobesiti. Župnik Berce je prejel naslednje pismo:

„Častitemu g. Antonu Berce, upokojenemu župniku na Gradu v Ljubljani.

Ker ste list knez.-škofijs. ordinariata z dne 3. junija šte. 2327 in svoj odgovor z dne 4.

junija neposredno ali posredno objavili v listu „Jutro“ z dne 6. junija št. 456, torej v listu, ki je cerkveno pod grehom propovedan, ki je že kar naravnost tajil božanstvo našega Zveličarja in ki razširja ne le mržnjo do cerkve in njenih naprav, ampak žali tudi krščansko pravost:

Se pozivljete, da do 13. junija incl. v istem listu to svojo neposredno ali posredno objavo obžalujete in dotično šte. kn. šk. ordinariatu pošljete.

To se Vam nalaga sub poena suspensionis. Ako lista z zapovedanim obžalovanjem kn. šk. ordinariata ne dobi do večera 13. junija t. l. se Vam bo zagrožena kaznen naložila.

Ta opomin velja enkrat za trikrat.

Kn. šk. ordinariat v Ljubljani,

dne 7. junija 1911.

† Anton Bonaventura, škof.“

Koliko časa se namerava škof zlorabljeni ljudsko potrpežljivost? Koliko časa bo še plinval na najdragocenejšo lastnino ljudstva. Na prostost mišljenja? V tem slučaju ne gre le za osebo Bercetovo, v njem se izraža brutalno in strupeno načelo klerikalizma, ki ubija vse, kar se mu slepo ne uklanja. Škof Jeglič naj bo prepričan, da se bo zavedno ljudstvo ubranilo tudi teh krutih atentatov!

— **Volilni ljubljanske okolice** se opozarjajo, da se raznašajo volilne legitimacije in glasovnice. Liberalci in klerikalci letajo okrog vas, da bi vas pridobili za svoja kandidata. Ne pustite se begati! Naš kandidat je sodrug Anton Kristan, ravnatelj v Ljubljani. Vsi naj zapišejo njegovo ime na glasovnico!

— **Iz Hoč.** V nedeljo, 4. junija se je vršil v Hočah dobro obiskan shod soc. dem. stranke, na katerem je naš kandidat sodrug Alfred Pičinič v eno in polurnem govoru razložil naš program in delovanje meščanskih strank v državnem zboru v zadnjih 4 letih. Udeležilo se je shoda tudi nekaj klerikalcev, bilo je vse mirno, za besedo se ni nihče oglašil. Po shodu so sklenili sodrugi ustanoviti krajevno skupino lesnih delavcev. — V pondeljek, 5. junija bi se imel vršiti volilni shod v Framu in Slivnici, kjer pa so klerikalci odstranili vabila, vsled česar se ni mogel vršiti shod, v Framu se je zbralo 10 sodrugov, kateri so zahtevali, naj se vrši shod v nedeljo, 11. junija ob 7. in pol zvečer ter obljubili, da bodo razvili močno agitacijo; potem so sodrugi nabrali K 280 za volilni sklad. Sodrugi agitirajte, da bode v nedeljo, 11. junija na vseh shodih udeležba velika.

— **Shodi se vrše v nedeljo, 11. junija v Studencih** ob 8. zjutraj v gostilni Kropes, v Spod. Poljčanih ob 11. dopoldne v gostilni Vodenik, v Peklu ob 3. popoldne v gostilni Baumann, v Framu ob 7. in pol zvečer v gostilni Tiroler Hof. Na delo sodrugi, ako hočete spraviti svojega zastopnika v drž. zbor, ako hočete, da bodo v resnici vaše koristi zastopane, ako hočete imeti ljudski parlament, ako hočete, da se ne bodo izpraznili vaši žepi, ako hočete, da bode tudi za vas zasijala boljša bodočnost. Pridite vsi na gori omenjene shode, agitirajte povsod, kamor pridete; ključ državnega zbora je v vaših rokah, vi ga bodeš zopet odprli, in ako ga odprete, pošljite toliko soc. dem. poslancev, da bode Bienertovi vladi, vladi militarizma, enkrat za vselej odklenkalo, torej vsi v boj za ljudske pravice do zmage. 13. junija pa volite vsi socialno demokratično!

— **Shoda v škofjeloškem okraju.** V pondeljek, dne 5. t. m. je bil dopoldne shod v Žabnici, popoldne pa v Spod. Besnici. Poročal je na shodih, kateri so bili dobro obiskani, kandidat sodrug J o s i p U d o v č. Na prvem je predsedoval gospod Logonder, na drugem pa gospod Indihar. Izvajanjem so sledili navzoči pazno z glasnim odobravanjem, in ne bodo več volili takih poslancev, katerim so zahteve vlade, različnih baronov, ministrov in spe in kartelistov več kakor pa potrebe volilcev. Če imajo denar na razpolago za nove barke, zakaj ne skrbe za to, da bi olajšali bremena občinam, zakaj na delajo na to, da bi vlada skrbele za šole, zakaj so zoper to, da bi bogati tovarnarji morali prevzeti preskrbo onemoglih delavcev. Naj se skrivajo za sukne gosp. župnikov in kaplanov, prišel pa bo vihar, če veter ne zadostuje in razpihal jih bo. Tudi kranjski kmet se pusti samo enkrat na led speljati in tudi on se naveliča večnega jerobstva.

— **Sirovost v politiki.** Volilni boj v ljubljanski okolici priča, da sta dr. Š u s t e r š i č in dr. K r e k uganjala veliko hinavščino, ko sta se na znanih shodih v „Unionu“ zadržala v liberalce radi dogodkov pri volitvah v občinski svet ljubljanski. Tista toli hvalisana načelnost S. L. S., na katero se „Slovenec“ vedno sklicuje, kadar hoče veljati za stvarnega, je le ničtrdna dekoracija, ki pa se hitro spremeni v sirovost najnižje sorte, čim se pokaže, da klerikalna argumentacija ne more vzdržati svoje veljave. Klerikalci so za stvarnost in toleranco tam, kjer so v manjšini — kjer imajo moč in veljavo, tam sta jim pa nož in gorjača najprimernejše sredstvo za obrambo in vtepanje njihovih „načel“. V Vevčah n. pr. je S. L. S. pokazala svojo načelnost s tem, da so se njeni pristaši opili in pripravili na poboj, kar je se-

veda popolnoma v redu in v smislu morale, ki jo dr. Krek svojim nasprotnikom odreka, ki pa velja pri njegovih pristaših za bogoljubno delo. Lopovske intrige in izsiljevanja sorškega fajmoštra, ki je na kaznjiv način preprečil socialno demokratični volilni shod, je najboljši dokaz, kako si klerikalci predstavljajo stvarnost volilnega boja. Vrhnški slučaj tudi priča, da bi klerikalci nastopili v Ljubljani še s krampi in motikami, če bi jih bilo toliko, da bi lahko razgrajali. In spriče navedenih slučajev se upajo klerikalci še trditi, da imajo načela in zaslonbo v ljudstvu ter da vodijo stvarni boj! Sram jih bodi, hinavce!

— **Marijupoljski kaplan se pere v večerajšnjem „Slovencu“**, češ, da je trdil na zaodnem našem volilnem shodu v Vevčah, da so francoski socialisti sploh glasovali za vojaške potrebščine. Vsaj tako se razume njegovo poročilo med vrticami. Pa ne bo nič iz te moke. Gospod kaplan je izrecno imenoval sodruga J a u r e s a, dočim o drugih „socialističnih“ frakcijah še govora ni bilo. Ne enkrat — najmanj petkrat je kaplan imenoval J a u r e s a, kar lahko potrjuje vsi, ki so zasledovali besedni boj med kaplanom in sodrugom Koemurjem. „Slovenec“ meče vse socialiste v en koš. Če bi se mi postavili na to stališče, potem bi tudi mi lahko rekli, da je n. pr. G o s t i n č a r socialist. Ampak vprašanje je, kakšen socialist je Gostinčar. Krščanski ali demokratični? „Slovenec“ bo menda znano, da je med krščanskimi socialisti in socialnimi demokrati velika razlika. Če se kdo imenuje socialist, s tem še ni rečeno, še manj pa dokazano, da je socialen demokrat. Klerikalci pa se te definicije v sedanjem volilnem boju skrbno izogibajo in mečejo z zlobno zavestjo, da lažejo, kar vse takozvane francoske „socialiste“ na rovaš avstrijske socialne demokracije. Prav tako bi lahko govorili francoski klerikalci, da glasujejo avstrijski socialisti za vojne potrebščine, če bi zamolčali, da so ti socialisti — krščanski „socialisti“! V Avstriji pa imamo poleg socialnih demokratov še krščanske, neodvisne, narodne, radikalne in še celo vrsto drugih „socialistov“, ki pa nimajo s socialnimi demokrati nič skupnega. Zgledov zato najdeta „Slovenec“ in poljski kaplan tudi v Ljubljani, pa menda ne bode ta trdila, da smo mi odgovorni zato, če delajo „narodni socialisti“ neumnosti. Kakor s socialističnimi strankami, tako je tudi s krščanskimi verskimi sektami: Katolici, protestanti, unijati, pravoverniki — vsi so kristjani; ampak mi smo toliko pošteni, da ne bomo napadali papeža, če je storil sveti sinod kako neumnost. Če bi bil „Slovenec“ pošteni, tedaj bi ne branil večšega kaplana, ki se je z resnico temeljito skregal.

— **Kregar in Štefe na zatožni klopi.** Po Ljubljani se širi govoric, da je državno pravdištvu na podlagi obsežne in dolgotrajne preiskave dvignilo obtožbo proti K r e g a r j u, Š t e f e t u in njegovi s o p r o g i. Obtožnica dolži navedeno trojico hudodelstva goljufije, ki so ga obtoženci zakrivilí s tem, da so na nepostaven in kaznjiv način popravljali pri trgovsko-obrtui zbornici volilne listine v prilog klerikalni stranki.

— **Tam nič, tukaj nič.** Na volilnem shodu na Dobrovi je pater dr. Gvidon R a n t na vprašanje, naj vendar pove, kaj da je slovensko klerikalno zastopstvo v parlamentu storilo za slovenskega kmeta, odgovoril to-le: Nad 500 organizacij imamo — gospodarskih, političnih in izobraževalnih, ki vse delajo za ljudstvo. To je sad dela Slovenske Ljudske Stranke! — Odgovorilo se mu je, da imajo tudi slovenski socialni demokrati lepo število organizacij, kljub temu, da niso imeli nobenega zastopnika v državnem zboru. Število organizacij vendar ne more biti merilo za plodovitost delovanja kake stranke v parlamentu. Po shodu je dejal neki kmet: Jaz sem razumel gospoda tako, kakor da je hotel reči: Na Dunaju se ni nič naredilo, doma na Kranjskem pa tudi nič. In prav je imel mož.

Štajersko.

— **V nedeljo dne 11. t. m. ob 3. uri** popoldne veliki ljudsk tabor na vrtu gospoda Eržena.

Dnevni red:

Dr. Benkovič in draginja.

Ker je povabljen tudi dr. Benkovič, je pričakovati obilne udeležbe.

— **Celje.** V soboto dne 3. junija je bil v G a b r j i h pri Celju v Plevčakovi gostilni jako dobro obiskan volilni shod, na katerem je poročal sodrug Ivan Tokan, strokojni tajnik iz Ljubljane. Njegovo kandidaturo je shod soglasno sprejel. — V nedeljo dne 4. junija je imel kandidat s. Ivan Tokan volilni shod v Jelenovi gostilni v Polzeli, dne 5. junija pa je bil volilni shod v Lokovškovi gostilni v Storaš, kjer je bilo zbranih okoli 250 volilcev. Shod je soglasno sklenil, da odobruje kandidaturo s. Ivana Tokana, strokovnega tajnika v Ljubljani, in da bodo volilci dne 13. t. m. glasovali zanj. Dne 5. junija popoldne je bil volilni shod v Z a l c u, na katerega je prišlo več nego 250 volilcev. — Kandidata Ivana Tokana, strokovnega tajnika iz Ljubljane

drugo ugodno priliko. Lesa na tej graščini je 97.000 m³. Posekaló se ga je do sedaj 40.000³. Torej ga je še 57.000³.

Maksa Lavrenčiča tožijo za njegov dolg. Izgovarja se, da je ta dolg prevzel Meglič in da ga je dr. Hudnik izpustil iz zaveze.

Turk je svoj dolg že plačal.

Putricha pa tožimo za 61.789 K. Priznava pa le 29.000 K. Drugo je sporno.

Mauerja tožimo za 159.000 K. Najbrže se bo iztožila cela vsota.

Istotako tožimo tvrdo Domicelj in Alojzij Lavrenčič.

Toda izterljivost je jako dvomljiva. Ravnotako je smatrati terjatve proti Fakinu in Fröhlichu za izgubljene.

Iztirjali sodo sedaj vsoto 200.000 K. In to vse od manjših dolžnikov, ker velikih dolžnikov ne kaže eksekvirati v pričakovanju na ugodnejšo prodajo iz proste roke.

Čad, Turk, Maček in Putrich — odpuščen!

Čada, Turka, Mačka, Putricha odpuste iz porotne dvorane, ker jih tožijo le še po § 486 k. pr. zaradi malomarne krivde, pozivljajo se, da se v soboto gotovo zopet predstavijo sodišču.

Nato se nadaljuje zaslišavanje prič: Gospod inženir Mihael Vošnjak, eden prvih organizatorjev denarnega prometa v slovenskih deželah podaja zgodovino „Zadružne zveze v Celju“. Govori o kreditu, ki ga je imela „Glavna“ pri celjski zvezi.

Vse naslednje priče iz Štajerskega podajajo pojasnila glede krivde Joštove: V koliko je namreč vedel o falitnosti „Glavne“ pa je kljub temu hvalil njeno sigurnost. Dalje pa o zadevi, kakor je Jošt vodil dvojni konto v dolgu, ki ga ima „Glavna posojilnica“ pri celjski zvezi.

Tozadevno so bili zaslišani:

Dr. Vrečko, nadalje dr. Brenčič, dr. Božič, Štibler in še nekaj drugih.

Priča Ela Veršec izpove nadalje, da je mati našla po očetovi smrti dr. Hudnika pri odprti blagajni; on je vzel ljuče in jih je vrnil šele prihodnji dan. Dr. Hudnik zavrača ta sumničanja in ostaja pri svoji prvotni izpovedbi.

Nadalje se zasliši še cela vrsta prič-zastopnikov prizadetih denarnih zavodov, ki pa ne izpovedo nič bistveno novega.

Razprava je trajala do pol 9. ure zvečer. Nadaljuje se danes ob 9. uri dopoldne. (Dalje.)

Kandidate za državnozborske volitve priložimo jutri še enkrat.

ZADNJE VESTI.

Iz ogrskega državnega zbora.

Budimpešta, 8. junija. Pri razpravi o naučenem proračunu se je poslanec Juriga dotaknil tudi narodnostnega vprašanja in dejal, da je pač najmanj, kar se sme zahtevati, da se otroci nauče naštevanko v svojem materinskem jeziku. Ko je izjavil, da narodnosti takega barbarizma ne bodo trpeli, ga predsednik prekinil in opozoril, da v ogrskem državnem zboru ne sme izrekatih takih groženj. Zastopnik naučnega ministristva Balogh je naglašal važnost narodnostnega miru za kulturni napredek, ampak dostavil, da more značaj ogrske kulture biti le madjarski in da morajo narodnosti to brezpogojno priznati.

Viničarski nemiri.

Pariz, 8. junija. Viničarski odbor v Baru je odklonil odločbo državnega sveta kot protipostavno, češ da provenienčne meje nikoli niso obstajale. Odbor je pozval parlamentarne zastopnike, da nastopijo z vso silo proti tem mejam.

Ministrska kriza v Belgiji.

Bruselj, 8. junija. Kabinet Schollaert je podalo kralju svojo demisijo; kralj jo je sprejel, ker drugega izhoda iz sedanje krize ni. Voditelj starih klerikalcev Woeste je pustil pri razpravi o novem šolskem zakonu

vlado na cedilu in glasoval proti temu, da se načrt odkaže posebnemu odseku.

Bruselj, 8. junija. Odstop Schollaerta pomenja polom klerikalnega režima v Belgiji, ki se je vzdrževal le z umetno prirojenim volilnim redom. Klerikalci kralju močno zamerijo, da je pod pritiskom ljudske opozicije prisilil sedanji klerikalni kabinet k odstopu. Njihovo glasilo „XX. vek“ ga naravnost dolži, da je v zvezi s socialisti in liberalci spletkaril proti ministrskemu predsedniku.

Vojna nevarnost na Daljnem Vzhodu.

Peterburg, 8. junija. Iz Daljnega Vzhoda prihajajo čez dalje bolj vznemirljiva poročila. Ministrski svet je odposlal ultimatum na Kitajsko vlado.

Maroko.

Berlin, 8. junija. Sultanove čete so za nagrado, da so vztrajale pri Bremondovi koloni, dobile dovoljenje, da plenijo po okolicah. Žene in otroke so prodajali v Fez kot sužnje. General Monier je prepovedal to početje.

Sultan v Solunu.

Solun, 8. junija. Med vožnjo od pristanišča do vladne palače je najeta Ulaka sultana navdušeno in vzharno pozdravljala. Takoj po svojem prihodu je naročil državnemu tajniku, naj sporoči Abdul Hamidu pozdrave.

Vstaja v Albaniji.

Carigrad, 8. junija. Vedenje Črne Gore zbuja v vladnih krogih začudenje. Proti upornim Miriditom odpošlje turška vlada dva bataljona.

London, 8. junija. Balkanski odbor v Londonu pripravlja energično akcijo za mirno rešitev albanskega vprašanja.

Belgrad, 8. junija. V Djakovarju je izbruhnila vstaja; med vojaki in vstaši je došlo do krvavega boja.

Polom klerikalne centr. blagajne.

Celovec, 8. junija. Centralna blagajna poljedelskih zadrug na Koroškem, ki je bila središče klerikalne gospodarske organizacije, je napovedala konkurz.

Letošnji manevri.

Dunaj, 8. junija. Letošnji cesarski manevri se vrše prvi teden v septembru na severnem Ogrskem. Sodelovali bodo 6., 10., in 11. armadni zbor, vodila jih bodeta nadvojvoda Friderik in general Lang.

Kolera.

Trst, 8. junija. Na zahtevo avstrijskega poslanika v Rimu je italijanska vlada vendar priznala, da je v Benetkah kolera; doslej sta oboleli dve osebi. Vlada je ukrenila vse potrebno, da se epidemija zatne.

Trst, 8. junija. V mestnem svetu je na interpelacijo dr. Slavika odgovoril dr. Constantini, da so državne in mestne oblasti vse potrebno odredile, da se ne raznese kolera. Po poročilu avstro-ogrskega konzulata v Benetkah je bilo tam do petka 23 slučajev kolere. Zdravniki v tržaškem pomorskem lazaretu tožijo, da so naprave pomanjkljive in ne-moderne.

Manifest Madera.

Mehiko, 8. junija. Madero je izdal manifest, v katerem izraža upanje, da mehi-kanska revolucija za svobodne naprave Srednje in Južne Amerike. „Srečni ne bomo prej, dokler ne zavladna na vsem ameriskem kontinentu demokracija.“

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba Zarje.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

10 zapovedi

za zdravje in 10 zapovedi za kmetovalca, vsake posebej tiskane, dobi vsak človek zastoj v lekarni Trnkoczy zraven rotovža v Ljubljani. V tej lekarni se tudi oddajajo zdravila p. t. članom okr. boln. blagajne v Ljubljani, bol. zavodu c. kr. tob. tovarne in bolniške blagajne južne železnice.

2 čevljarska pomočnika

za fino delo, se sprejmeta takoj pri tvrdki

Združenih čevljarjev v Ljubljani

Wolfova ulica št. 14.

Plača po prvi kategoriji.

Restavracija „International“

na Resljevi cesti št. 22

v neposredni bližini južnega kolodvora.

Vedno sveže pivo, dobra dolenska vina kakor tudi gorka in mrzla jedila.

Na razpolago je vrt s kegljiščem in vsi slovenski, nemški, italijanski delavski listi. Shajališče sodrugov!

Na prijazen poset vabi

Marija Petrič, gostilničarka.

Razglas.

Pri Mestni hranilnici ljubljanski so uradne ure za stranke ob sobotah in v dnevih pred prazniki od 8. dopoldne do 1. pop., sicer pa od 8. do 12. dop. in od 3. do 4. popoldne.

Ob nedeljah in praznikih se sploh ne uraduje.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice ljubljanske.

Vabilo na naročbo.

Zarja izhaja vsak dan ob polu 11. dopoldne in stane naročnina

celoletna K 18.—
polletna „ 9.—
četrtletna „ 4.50
mesečna „ 1.50
za inozemstvo celoletno „ 30.—

in sicer s pošiljanjem na dom ali po pošti. Naročnino je pošiljati naprej.

Posamezna številka 6 vin. v administraciji in tobakarnah.

Vse čitatelje vabimo, da se naroče na Zarjo in pošljejo naročnino. Naročnina se pošilja pod naslovom: Upravništvo Zarje v Ljubljani.

Tobakarne ozir. prodajalne „Zarje“ v Trstu so:

Ficke, Kasel Silos pred vhodom v prosto luko.

Moze, ulica Miramar 1.

Magnolo, ulica Belvedere

Kichel, ulica Montorsino.

Gostilna International, ulica Giovanni Boccaccio št. 25.

Lavrenčič, trg pred Kasarno (Piazza Caserma).

Pipan, ulica Ponte della Fabra.

Gramaticopulo, Piazza Barriera.

Bruna, ulica del Rivo.

Raitinger, Riva Grumola št. 20.

Hoeltl, trafikna na državnem kolodvoru.

Singer Mat., ulica San Sebastiano 3.

Kavarna Leon

se priporoča ter je navadno celo noč odprta.

S spoštovanjem

L. F. Pogačnik.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 6 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Pirnati, Kolodvorska cesta.

Zupančič, Kolodvorska cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica.

Blaž, Dunajska cesta.

Sterkovič, Dunajska cesta.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Šubič, Miklošičeva cesta.

Senk, Resljeva cesta.

Kanc, Sv. Petra cesta.

Treo, „

Kušar, „

Podboj, „

Štravs, Škotja ulica.

Bizjak, Bahoričeva ulica.

Remžgar, Zelena jama.

Svetek, Zaloška cesta.

Češark, Šelenburgova ulica.

Dolenc, Prešernova ulica.

Pichler, Kongresni trg.

Ušeničnik, Židovska ulica.

Kleinstejn, Jurčičev trg.

Wisiak, Gospodska ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Košir, Hilšerjeva ulica.

Sušnik, Rimska cesta.

Klanšek, Tržaška cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Blaznik, Stari trg.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Sitar, Florijanska ulica.

Zadel, Karlovska cesta.

Kustrin, Breg

Sever, Krakovski nasip.

Tenente, Gradaška ulica.

Državni kolodvor.

Kotnik, Šiška.

Likar, Glince.

Delavska hranilnica in posojilnica

(vpisana zadruga z omejenim jamstvom.)

v Ljubljani, Stari trg št. 30, I. nadstropje.

Obreštuje hranilne vloge po 4 1/2%.

Sprejema vloge na tekoči račun.

Posojuje na osebni kredit in (zastave) vredn. listine, hipoteke itd.

Uraduje se vsak četrtek od 2. do 3. ure in vsako soboto od 6. do 7. ure popoldne; nujna pojasnila se daje pa tudi ob vsakem drugem navadnem dnevnem času.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Mar. Ter. c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarska stavbna dela. :: Lasta tovarna na Glincah pri Ljubljani. ::